

مقام معظم رهبری (مدظله العالی):
ما مسلمان‌ها بر روی شخصیت پیغمبر اکرم(ص)، اگر تمرکز و دقت کنیم، بخوایم درس بگیریم،
برای دین و دنیای ما کافی است.

(۱۳۹۰/۱۱/۲۱)

هفته وحدت

رهبر معظم انقلاب: ما در جمهوری اسلامی این هفته را، یعنی از دوازدهم تا هفدهم [ربیع‌الاول] راه، به عنوان هفته وحدت نامگذاری کرده‌ایم. این یک نامگذاری محض نیست، یک حرکت سیاسی و تاکتیکی هم نیست؛ این یک اعتقاد و ایمان قلبی است. جمهوری اسلامی به معنای واقعی کلمه معتقد به لزوم اتحاد امت اسلامی است. این [کار] سابقه هم دارد؛ یعنی مخصوص زمان ما و دوران جمهوری اسلامی نیست. مرجع بزرگی مثل مرحوم آیت‌الله بروجردی که مرجع کل دنیای شیعه در زمان جوانی ما بود، طرف‌دار جدی وحدت اسلامی بودند، طرف‌دار جدی تقریب مذاهب اسلامی بودند؛ با بزرگان علمای دنیای اسلام و اهل سنت مراد داشتند، گفتگو داشتند؛ این یک اعتقاد است، یک اعتقاد قلبی و عمیق است. بعضی‌ها تصور می‌کنند یا وانمود می‌کنند که این یک تاکتیک سیاسی است؛ نه، این جور نیست؛ این یک ایمان قلبی است؛ معتقدیم به این و معتقدیم که خدای متعال این را از ما خواسته است. (۱۳۹۸/۰۸/۲۴)

پیامبر خوبی‌ها

عموم سیره نویسان متفقند که تولد پیامبر گرامی اسلام(ص) در عام الفیل در سال ۵۷۰ میلادی بوده است. زیرا آن حضرت به طور قطع، در سال ۶۳۲ میلادی در گذشته است و سن مبارک او ۶۲ تا ۶۳ سال بوده است. بنابراین، ولادت او در حدود ۵۷۰ میلادی خواهد بود. اکثر محدثان و مورخان بر این قول اتفاق دارند که تولد پیامبر، در ماه «ربیع‌الاول» بوده، ولی در روز تولد او اختلاف دارند. معروف میان محدثان شیعه این است که آن حضرت، در هفدهم ربیع‌الاول، روز جمعه چشم به دنیا گشود و مشهور میان اهل تسنن این است که ولادت آن حضرت، در روز دوشنبه دوازدهم همان ماه اتفاق افتاده است.

رفتار رسول اکرم(ص) با همشبینان

امام حسین(ع) فرمود: «از پدرم امیرالمومنین(ع) از سیره و روش حضرت رسول اکرم(ص) با همشبینانش پرسیدم: پدرم فرمود: پیغمبر(ص) همواره خوشرو، سهل‌گیر، نرم‌خو بود. خشونت و تندخویی نداشت، پرخاشجویی و دشنامجویی نمی‌نمود، هرگز عیبجویی یا مداحی نمی‌کرد، از آنچه نمی‌پسندید تغافل می‌فرمود و در عین حال کسی را از خود مأیوس نمی‌ساخت و دیگران را که بدان مایل بودند ناامید و مأیوس نمی‌کرد، خود را از سه چیز محفوظ می‌داشت: مجادله کردن، پرگویی، کارهای بیهوده.»

خدمت ارزنده امام صادق(ع) به شیعه

شیعه تا زمان امام صادق(ع) حتی از احکام ابتدایی و ساده فقهی بهره‌مند نبود و بسیاری از شیعیان ناگزیر بودند، بخاطر عدم آشنایی با مسائل فقهی، به مکاتب فقهی به دیگران مراجعه کنند. و عدم دسترسی به علوم اهل بیت تا زمان امام صادق(ع) یکی از نقاط ضعف تشیع در تاریخ قبل از صادقین یا باقرین(ع) است. از زمان امام صادق(ع) است که شیعه با فقه و فقهات، تکالیف و استنباط احکام شرعی آشنا

می‌شود و به تعبیر دیگر «تفقه» در دین پیدا می‌کند. یکی از عمده‌ترین نقش‌های علمی امام صادق(ع) در عرصه تمدن‌سازی بسط و توسعه فقه و نظام حقوقی اسلام است که در این زمینه امام صادق(ع) نقش بسیار مهمی را ایفا کردند و بعد از ایشان فقه شیعه، سرآمد مذاهب فقهی گردید چرا که بسیاری از سران مذاهب مشهور اهل تسنن خود دانش آموخته مکتب امام صادق(ع) بودند. در زمان امام صادق(ع) برای نشر علوم وحیانی - و حتی علوم طبیعی برآمده از وحی - فرصتی مناسبی آمد؛ زیرا بنی امیه و بنی عباس، دشمنان دیرینه اهل بیت(ع) سرگرم جنگ با یک دیگر بودند و چند سال از امام صادق(ع) غافل شدند. امام صادق(ع) نیز این فرصت استثنایی را غنیمت شمرده و با پراکندن علوم اهل بیت علیهم السلام و پرورش شاگردانی در رشته‌های گوناگون، فصلی بسیار درخشان، حیات بخش و پایدار در تاریخ علوم روزگار اسلامی، بلکه در تاریخ بشریت رقم زد و برگ‌های زرینی بر صحیفه دانش بشری افزود.

امام جعفر صادق(ع)، ششمین پیشوای شیعیان در هفدهم ربیع‌الاول متولد شدند که این حضرت در طول زندگی مبارک خود توانست نهضت علمی و فرهنگی بزرگی را شروع نماید و پایه‌های علمی مکتب شیعه را محکم کند تا جایی که از مذهب شیعه اثنی عشری با عنوان «مذهب جعفری» و از آن حضرت با عنوان رئیس این مذهب یاد می‌شود. امام صادق(ع) بنا به نقل برخی منابع، در ۱۷ ربیع‌الاول سال ۸۰ هجری و به نقل منابع دیگر، در سال ۸۳ هجری دیده به دنیا گشودند. ایشان در مدینه و در زمان عبدالملک بن مروان متولد شدند. روزگاری که امت اسلامی طعم تلخ حکومت ستمگرانه عبدالملک را می‌چشید، مبلغان فاسد اندیشه‌های فاسد می‌پراکندند و فرمانروایان ستمگر چیره بودند. مشهورترین لقب او «صادق» است. بر طبق روایتی، پیامبر اسلام(ص) این لقب را به او داده است تا از جعفر کذاب تمایز یابد؛ اما برخی گفته‌اند امام صادق(ع) به جهت پرهیز از شرکت در قیام‌های عصر خود، صادق لقب گرفته است؛ چرا که در آن زمان به کسی که مردم را گرد خود جمع و به قیام برضد حکومت تحریک می‌کرد، کذاب(دروغگو) می‌گفتند. در همان دوران ائمه این لقب برای امام صادق(ع) به کار می‌رفته است.

ویژگی های پیامبر اکرم(ص)

و مهربانی باشد تا هم مؤمنان امیدوار و دلگرم گردند و هم دشمنان و مخالفان بترسند و دست از توطئه و کارشکنی بردارند به همین جهت قرآن در معرفی پیامبر(ص) می‌فرماید: مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رَحِمَاءٌ بَيْنَهُمْ، محمد رسول خدا و کسانی با او هستند بر کفار سخت گیر و در میان خودشان دلسوز و مهربان هستند. پیامبر اکرم(ص) کانون عطف و مهربانی برای مؤمنان و مظهر صلابت و قاطعیت در برابر دشمنان بود.

۵- مردمی بودن و مردم داری: رهبران الهی همواره در میان مردم بودند و در همه حال با آنان زندگی می‌کردند و برای خودشان هیچ امتیازی قائل نبودند و درغم و شادی مردم شریک بودند، همین خصلت سبب شد تا بتوانند مردم را در مسیر هدایت، رشد و کمال قرار بدهند. قرآن به این ویژگی پیامبر(ص) با تعبیر بسیار دقیق و عمیق اشاره می‌کند و می‌فرماید: لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ، قطعاً برای شما پیامبری از جنس خودتان آمد که درد و رنج شما بر او دشوار است و به هدایت شما حریص و علاقمند و نسبت به مؤمنان دلسوز و مهربان است.

قرآن کریم به عنوان کتاب آسمانی و کلام وحی بهترین معرف برای رسول خدا(ص) است. در این کتاب خداوند متعال در آیات متعدد به ابعاد گوناگون شخصیت پیامبر اسلام(ص) اشاره کرده‌اند آنچه در میان این آیات مانند خورشید می‌درخشد و چشم هر بیننده‌ای را به خود جلب می‌کند پنج ویژگی برجسته به قرار زیر است که تشکیل دهنده اساس شخصیت وجودی آن حضرت می‌باشند.

۱- اسوه حسنه بودن: پیامبر اکرم(ص) برای همه انسان‌ها، در همه زمان‌ها و در همه زمینه‌ها الگو و سرمشق است و همه باید در رفتار و گفتار از آن حضرت پیروی کنند تا به سعادت و خوشبختی نائل آیند. قرآن می‌فرماید: لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ، برای شما در زندگی رسول خدا الگو و اسوه نیکویی است.(احزاب آیه ۲۱)

۲- داشتن اخلاق عظیم: اخلاق مهمترین عامل جذب افراد و تقویت پیوند اجتماعی است، با اخلاق می‌توان در قلب افراد نفوذ کرد و بر دل‌ها حکومت کرد و در پیشبرد اهداف، همه را همراه خود نمود. تعبیر قرآن راجع به اخلاق پیامبر اکرم(ص) «خلق عظیم» است: وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ(قلم ۴)، با همین اخلاق عظیم توانست افراد سخت دل و خشن را به سوی خود جذب نماید و همه را مطیع خدا قرار بدهد.

۳- پیامبر رحمت: کسی که رسول خدا است و برای جهانیان فرستاده شده، قطعاً باید شخصیت وجودی‌اش بر اساس فطرت انسان‌ها و رسالتش خواسته تمام بشریت باشد. به همین جهت قرآن از میان همه خصوصیات پیامبر اکرم(ص)، او را به عنوان «پیامبر رحمت» معرفی می‌کند تا همه جهانیان بر محور وجودی آن حضرت گرد هم آیند و خدا را بندگان نمایند. وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ، ما تو را نفرستادیم مگر اینکه رحمت برای جهانیان باشی.(انبیا ۱۰۷)

۴- عطف و قاطعیت: اداره سیاست و اجتماع ایجاب می‌کند قاطعیت در کنار عطف و

ضرورت وحدت اسلامی

وحدت و «اتحاد» از مهمترین مسائلی هستند که مسلمانان از صدر اسلام تاکنون، بر مبنای تعالیم اسلامی و دیانت توحیدی با آن مواجه بوده‌اند. در منابع اسلامی - به ویژه در قرآن کریم - از مسلمانان با واژه‌های «امت» و «امت واحده» یاد شده و در زبان سیاست مداران و مصلحان مسلمان نیز از وحدت و اتحاد بین امت مسلمان با اصطلاح «اتحاد اسلامی» یاد می‌شود. وجود اتحاد اسلامی بر توانایی و مقاومت جامعه برای مقابله با دشمنان خارجی می‌افزاید و فراهم کننده قدرتی حقیقی است؛ زیرا اگر مسلمانان از نیروی عظیم انسانی، امکانات فراوان مادی، موقعیت‌های استراتژیک، فرهنگ و روحیه اعتقادی و فکری بالا برخوردار باشند، اما میان این اجزا و عناصر پراکنده اتحاد ایجاد نشود، این مجموعه بزرگ کارایی لازم را نخواهد داشت.

گل بانگ وحدت

یکی از زیباترین و والاترین واژه‌ها، واژه وحدت و برادری است. برادری و وحدتی که پیامبر رحمت در استمرار رسالت دیگر انبیای عظام برای جوامع بشری به ارمغان آورد. پیامبر اکرم(ص) مهاجرین و انصار را به میثاق اخوت و عقد برادری فرا خواند و بدین سان گل بانگ وحدت برای نخستین بار در فضای مدینه طنین افکند و دل و جان قرون و اعصار را نوازش داد و عطر دل انگیز آن مسلمانان را مدهوش و

خوبش ساخت. سنگ زیرین بنای اتحاد و همبستگی اسلامی نهاده شد و ارزش‌های متعالی اسلامی و برادری و اتحاد، جانشین ارزش‌های پوچ و خیالی جاهلی شد. آری پیامبر اسلام(ص) با استناد به آیات قرآن، جوامع اسلامی را به اعتصام به جبل متین الهی و پرهیز از تفرقه و تشکیل امت واحده در سایه عبودیت الله، دعوت کرد. مسلمانان نیز در پرتو عمل به این دعوت و حرکت در طریق وحدت، متحد شدند و بر دشمنان چیره شدند.